

Meridianul

Fondat în anul 1996

Singurul Grup de Presă
din județul Vaslui

marintvv@gmail.com
www.marindumitru.ro

www.tvv.ro
Tel 0744 231380

editorial

Iași-Vaslui-Bacău-Leova

marintvv@gmail.com ♦ secretcvint@yahoo.com ♦ Vaslui - 0235 361 236 ♦ Bârlad - 0235 419 494 ♦ Iași - 0744 231 380

Redacția Vaslui: str. Frunzelor nr. 2 ✉ Redacția Bârlad: str. Republicii 190 ✉ Redacția Iași: str. Cuza Vodă nr. 2

Anul nou, bine-ai venit

Cu acest număr începem anul XXXI de apariție, o performanță de care și vasluienii pot fi mândri pentru că ei, oamenii simpli ne-au încurajat totdeauna, și, pentru ei scriem. Mai subliniez că primăria, consiliul județean nu au sprijinit cu un cent deși le-am făcut facturi neonorate de 52 de lei. Sireacii n-au fonduri iar din lefurile de multe milioane de ce să renunțe la 52 de lei? M-am gândit că și păștia or fi tot analfabeți funcționari de vreme ce pentru informarea lor, ca să nu mai spun de revista de cultură M.C.R. din care n-au cumpărat vre-un număr. Sunt 1154 de colaboratori din 34 de țări. Culmea că nici bibliotecile cărora le-am trimis numere gratuit nu le-au afișat, ba, din cea județeană lipsesc vreo 3 numere, „înghițite” prin grija directorului.

Ziarul acesta va apărea atâta vreme cât simt că oamenii au nevoie de el, deși ne lipsesc mijloacele de a-l scoate tipografic. Cu cei din frunte și cu bani o să am de luptat în continuare.

Anul nou bine-ai venit: se vor împlini foarte curând cele 100.000 de mii de pagini publicate pentru că iată, vreo 98 sunt deja pe piață.

Anul nou bine-ai venit poate și pentru acei dușmani de decenii mai răi ca șarpele de dudău care în acest interval n-au găsit vreun cuvând de încurajare sau de apreciere. Unul, macar unul. M-a sunat unul unul să-mi spună că el tare mă prețuiește. Și speră să-mi revin cu ochii. Apropo, mai spun, vederea azi pierdută parțial poate să dispară cu totul dar atât cât îmi rămâne mintea îmi rămâne și puterea de luptă, vorba lui Fane Șerban: „Când se va mai naște pe aici vreunul ca mine?”.

Anul nou bine-ai venit...

Convocare

Filiala județeană Dumitru V. Marin a UZPR cheamă pe toți cei 24 de membri la adunare generală, luni 12.01, ora 12 când vom avea prezentă o invitată specială din Franța.

Cu această ocazie vom declara membri de onoare ai filialei pe doamna Viorica Câmpeanu Laurent din Le Mans, Franța și pe Ioan Măcnea, nonagenarul din Vetrișoiaia la sediul nostru din Frunzelor 2.

În raportul său, președintele de atâția și atâția ani, de la revoluție va informa despre creșterea numărului de membri ai filialei, despre realizările unora care îi vor prezenta și ei raportul de activitate despre munca noastră în folosul comunității. Vă înștiințăm că dna prof. dr. Luminița Cozmei s-a pensionat și abia așteptăm s-o felicităm. În anul 2026 se vor organiza mai multe manifestări publice dintre care simpozionul internațional de pe 28 aprilie (condiția ziaristului) și ziua presei vasluiene pe 26 septembrie.

Creșterea numărului de ziaristi consacrați cu legitimație este un fapt foarte bun deși nu neapărat folositor. Pe unii i-am făcut ziaristi ca să aibă cine mă contesta. Mărturisesc că unul din cei doi care au votat împotriva era acreditat cu încredere deplină în sufletul meu. Îl repudiez nu pentru că a fost împotriva, că asta putea face orice idiot, ci pentru că mi-a înșelat iubirea mea frățescă. Voi reveni.

Apel:

Oameni buni nu vă lăsați neinformați și nici lipsiți de cultura difuzată prin acest ziar. Nimeni și nicicând nu va mai face aceste eforturi pentru folosul vostru.

La mulți ani 2026!

LIVADA DIN VASLUI

Ziarul „Meridianul” este întemeiat, editat și veșnic imprimăvărat de prolificul scriitor, om de cultură și neobosit susținător al vieții și spiritualității românești - profesor dr. Dumitru V. Marin.

„Meridianul”, ajuns la cel de al XXIX-lea an, este „singur grup de presă din Județul Vaslui”, iar e-ditorul, expert în modul profesional de a face ziaristică, este pe bună dreptate, folosind sintagma prof. dr. Luminița Cozmei, „D.V. Marin este aste astăzi TEZAURUL UMAN VIU al Județului”. Pentru noi, cei care suntem geografic în afara României, așteptarea și primirea distinsei publicații, care ne duce „pe drumul de costisă”, a devenit demult o tradiție.

Sutele de cărți ale sutelor de autori de după Revoluție, „au fost” și pe la Meridianul.

ÎNTREGUL PEISAJ CULTURAL JUDEȚEAN ESTE REALIZAREA ACȚIUNILOR SAU REACȚII LA ACESTE PROMOVATE DE D. V. MARIN.

Într-o secvență a Istoriei, peste 5 decenii, o personalitate și-a pus amprenta!

La mulți ani creativi dragul nostru prof. dr. Dumitru V. Marin, mulțumim pentru ospățul de lumină și îmbrățișări din Țara Arțarilor

Pr. dr. Dumitru Ichim
Kitchener, Ontario, CANADA

Cuprins:

/Ora de istorie pag. 2

/Cronica săptămânii pag. 5

/Cultură-Umor pag. 8

/Colțul de poezie pag. 9

/Publicitate pag. 11

D.V. Marin este astăzi TEZAURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

ora de istorie

ISTORIA ÎN IMAGINI

Jadzia, 38 ani † Belzec 1944

(sursa foto: Quora.com)

Barile, Basilicata, Italy 1956

(sursa foto: Quora.com, Alex Neuenfeld)

Între magia ideilor și violența istoriei: destinul lui Ioan Petru Culianu

–Există destine care par plăsmuite nu pentru liniște, ci pentru intensitate și o luciditate dusă până la limită. Ioan Petru Culianu a fost unul dintre acei intelectuali rari pentru care cunoașterea a însemnat risc, iar libertatea – o confruntare continuă. Format într-un mediu de înaltă exigență spirituală și sfârșit violent într-un spațiu al excelenței academice occidentale, parcursul său a traversat exilul, singurătatea și revelația, lăsând în urmă o operă care continuă să interogheze raporturile dintre autoritate, imaginație și destin.

Ioan Petru Culianu s-a născut la 5 ianuarie 1950, la Iași, într-o familie în care studiul, inteligența și rigoarea morală erau repere fundamentale. Era al doilea copil al Elenei Bogdan, profesor de chimie anorganică la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, și al lui Sergiu-Andrei Culianu, avocat și profesor universitar. Pe linie paternă, provenea dintr-o veche familie ieșeană, a cărei istorie se întinde de-a lungul secolelor XVIII și XIX și care s-a format în contexte de exil, cultură și afirmare academică. Strămoșii săi se refugiaseră din Grecia în jurul anului 1720, iar în secolul al XIX-lea un înaintaș a participat la fondarea Societății „Junimea”. La începutul secolului XX, membrii familiei se distingeau în domeniile științelor și dreptului, fiind integrați în mediul universitar european.

Pe linie maternă, istoria familiei capătă o altă tonalitate. Bunicul său, Petru Bogdan, fizician și chimist de prestigiu, provenea dintr-un mediu modest și își clădise destinul exclusiv prin talent și voință. Odată cu instaurarea regimului comunist, familia a fost deposedată de bunuri și de statut social, trecând brutal de la continuitatea unei tradiții la precaritatea supraviețuirii. Asemenea figurilor marginale ale istoriei religioase pe care Culianu avea să le studieze mai târziu, ai săi păreau condamnați să rămână de partea învinșilor.

Născut târziu, Ioan Culianu a crescut sub presiunea unei așteptări tăcute: aceea de a da mai departe o moștenire intelectuală fragilizată de vremuri. Copil scriitor, curios și ironic, a urmat între 1956 și 1967 școala primară, gimnaziul și liceul „Vasile Alecsandri” din Iași. A absolvit ca șef de promoție, cu rezultate excepționale, confirmând de timpuriu promisiunea care se conturase în jurul său.

În 1967, plecarea la București pentru a urma Facultatea de Litere a reprezentat prima mare ruptură. Despărțirea de Iași a fost dureroasă, aproape traumatică; avea să mărturisească mai târziu, în „Păcatul împotriva spiritului”, că această mutare l-a inițiat în lecția adaptării, pregătindu-l, fără să știe, pentru exil. A studiat italiana și a absolvit cu teza „Marsilio Ficino și platonismul în Renaștere”. Retras și aproape ascetic, descris drept un „fanatic al studiului”, și-a ales dintre numeroșii colegi doar câțiva prieteni apropiați, viitori intelectuali de marcă. Profesorii îl considerau cel mai strălucit student al universității din ultimele decenii.

În anul al doilea, în urma unui examen excepțional, i s-a permis transferul la Facultatea de Limbi Romanice, Clasice și Orientale, secția italiană. Acolo s-a apropiat definitiv de studiul religiei Renașterii, domeniu care îl preocupase și pe Mircea Eliade. În sălile Bibliotecii Universitare din București studia operele lui Ficino, Pico della Mirandola și Giordano Bruno, din volume încă neatinsse de interdicțiile regimului. Trăia auster, într-o mansardă neîncălzită, dormea pe podea și practica zilnic yoga, ca exercițiu de disciplină interioară.

Pentru Culianu, magia nu era doar o formă de rezistență simbolică la realitatea comunistă, ci o tehnică a libertății: o cale de eliberare atât de constrângerea politică, cât și de limitele timpului și ale identității. În anii studenției, a fost chemat în repetate rânduri de Securitate, presiunile vizând recrutarea sa ca informator. În 1970, cu sprijinul profesorului Cicerone Poghiric, a fost angajat ca bibliotecar la Asociația de Orientalistică, în perspectiva realizării unui dicționar sanscrit-român.

Din toamna aceluși an, însă, parcursul său profesional a fost brusc blocat: publicațiile care îl susținuseră până atunci i-au închis ușile, semn al unei marginalizări definitive.

În iulie 1972 a obținut o bursă a guvernului italian și a părăsit România fără să-și anunțe familia, conștient că orice explicație i-ar fi expus pe cei dragi. Plecarea a fost definitivă, deși nerostită. La Perugia, unde a urmat cursurile de vară, a asistat la prelegeri de literatură, filosofie, religie și artă susținute de savanți de prestigiu. Dorința de a le scrie părinților era copleșitoare, dar mesajele trebuiau atent cântărite; ar fi dorit cu atât mai mult să-i scrie lui Mircea Eliade, anunțându-l de sosirea sa în Italia și de intenția de a rămâne în Occident.

După încheierea bursei, a solicitat azil politic și a fost internat într-un lagăr de refugiați din Latina. A urmat cea mai întunecată perioadă a vieții sale: foamea, frigul, lipsa banilor și incertitudinea l-au împins într-o depresie severă, culminând cu o tentativă de sinucidere. Timp de opt luni a trăit suspendat între disperare și speranță, până la obținerea statutului de refugiat.

A urmat o revenire aproape miraculoasă. S-a angajat ca secretar la Universitatea din Roma, apoi a obținut un post de asistent și o bursă în istoria religiilor la Università Cattolica del Sacro Cuore din Milano. Între 1973 și 1976 a studiat sub îndrumarea lui Ugo Bianchi, elaborând o lucrare despre gnosticism în viziunea lui Hans Jonas. În doar câteva luni, drumul său a trecut de la dispariția unui lagăr de refugiați la siguranța unei cariere universitare occidentale.

Bibliotecar, Luciana Macovei
BJVS „Nicolae Milescu Spătarul”
(continuare în numărul următor)

Nicolae Iorga- omagiul Școlii Ieșene

Un popor care nu -și cunoaște Istoria, este ca un copil ce nu- și cunoaște părinții!

La 1 septembrie 1989, în peisajul școlilor ieșene, își face apariția o nouă unitate școlară, denumită, Școala nr 42. Structura noii clădiri - parter și două etaje- are 24 săli de clasă și trei laboratoare. Cu o suprafață total construită de peste 3400 mp, cu o curte în suprafață totală de 7930 mp, această nouă unitate școlară se definește de la începuturile sale ca fiind o clădire spațioasă, luminoasă, cu o arhitectură generoasă care îi oferă multiple posibilități de amenajare. La data de 7 iunie 1991, localul școlii este sfințit de către Înalt Preasfințitul Daniel- Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, prilej cu care se alege, drept patron spiritual, Sfântul Nicolae- ocrotitorul copiilor și a celor sărmani. La festivitățile organizate atunci au participat poetul Grigore Vieru, precum și regretații soliști Doina și Ion Aldea Teodorovici. În anul 1994, prin decizia I.S.J. Iași, Școala își schimbă denumirea în Școala "Nicolae Iorga" Iași, și tot de atunci colectivul de cadre didactice stabilește ca zilele școlii să fie sărbătorite, în fiecare an, în prima săptămână din decembrie, de Sfântul Nicolae. Statistic privind, în perioada 1989-1996, școala crește la propriu în fiecare an: crește numărul de clase, crește numărul de elevi precum și cel de cadre didactice. În decembrie 1999, școala celebrează 10 ani de activitate, atunci printr-un spectacol de excepție, dascăli și elevi au celebrat succesul, au onorat munca în echipă și au urat într-un glas, școlii: CRESCAT! FLOREAT! Cu această ocazie, doamna profesoară Zaharia Didina scrie versurile Imnului Școlii, iar domnul profesor Adrian Dobranici, compune muzica. Din acest moment la toate evenimentele importante, glasurile cristaline ale elevilor intonează Imnul Școlii, o melodie cu profunde semnificații pentru toți cei care cu drag, cu responsabilitate dar și cu mândrie, numesc Școala "Nicolae Iorga", drept "școala noastră".

Nicolae Iorga născut la 5 iunie 1871, la Botoșani a fost istoric, profesor universitar, enciclopedist, poet, dramaturg, critic literar, documentarist, ziarist, om de stat. A studiat la Universitățile din Iași, Paris, Berlin. A iubit scrisul chiar și în perioada dominată de contradicții, de revoluții, s-a luptat pentru dreptate și a plătit prețul suprem. Dacă înainte de clasa întâi îl citise pe Victor Hugo, în clasa a șasea cunoștea Limba Latină iar la 19 ani devine profesor de liceu, Universitatea terminând-o într-un an și câteva luni. Desigur Iorga este un fenomen, la nivel educațional, dar poate rămâne un reper pentru toți cei care iubesc Istoria, Poporul Român și care își pot realiza, prin muncă asiduă propriile idealuri. A scris o Sinteză a Istoriei Românilor în 10 volume. La moartea sa, 46 Universități au arborat steagul negru.

Omagierea patronului spiritual al Școlii " Nicolae Iorga" s-a făcut prin câteva activități atent organizate de conducerea Școlii: prof. Mioara Pește, director adj. Prof. Mariana Morărașu și prof. Elena Bulai, coordonatoarea, an de an, a acestor evenimente dedicate Istoricului NICOLAE IORGA, cu o vechime în această Școală de peste 35 ani, iubită și ascultată de elevi! Participarea elevilor claselor a 6 a a fost coordonată de Doamnele Profesoare Diriginte Andreea Gîțlan, Dna Profesoară Aida Grecu și Dna Profesoară Loredana Săndulache.

A fost depusă o coroană omagială la bustul Istoricului din curtea Școlii, a fost intonat Imnul României și Imnul Școlii, prof. Dr. Luminița Cozmei susținând activitatea, din punct de vedere științific.

Felicitări Colectivului de Cadre Didactice al Școlii „Nicolae Iorga” din Iași pentru activitatea de omagiere din acest an și pentru efortul de a descrie, spre neuitare, personalitatea marelui Om de Știință care onorează absolvenții acestei prestigioase instituții de învățământ.

Prof.dr. Monica Luminița Cozmei Iași

În ziarul Meridianul a început publicarea în serial a noului volum „Cotitura... de la Cotul Donului” de prof. dr. Dumitru V. Marin

**COTITURA...
DE LA COTUL DONULUI
(sau, locul de unde a început schimbarea lumii)
Război - dragoste – tragedie – istorie - viață
Timpuri în momente alternative**

(continuare din numărul trecut)

D. SUFERINȚE, SUFERINȚE, SUFERINȚE

26. La Țepu, vin rușii

Cel care scăpase de la Cotu Donului, Vasile Cernat era plecat ca șofer la boier Mândru, dar familia era instruită să plece spre pădure cum se auzeau sau se vedeau tunurile, caii, soldații ruși dinspre Berheci. Constantina avea pregătită căruța cu un cal, rogojină, câteva țoale, ceanul pentru mămăligă, o țobășcă plină cu făină de popușoi. Avea de apărut 4 fete dintre care Niculina, cea mai mică nu știa să tacă iar Polixenia era voinicuță la 8 ani, prin urmare putea să teneteze soldații hămesiți, dar cea mai expusă era Constantina, femeie frumoasă și în toată puterea și vigoarea trupului, care trebuia să se mânjească pe față cu funingine, pământ sau orice ca să pară mai urâtă și mai în vârstă, cu broboadă soioasă și cu cărpe pe ea, la întâlnirile inevitabile cu grupurile de soldați. Era o frică cumplită de ruși, ale căror grozăvii săvârșite i-au precedat.

Nu era încă dimineață când rușii au intrat în Țepu, urmând drumul Tecucelului, în parte pietruit până la viile nobile ale boierului Cincu. Prin grădina spre țarnă, căruța făcea un zgomot care părea peste marginile suportabilității pentru copilele înspăimântate și cu sufletul la gură, iapa ascultând din instinct șoaptele la ureche ale Constantinei. Numai Niculina nu știa să tacă și tot sughița a plâns. Numai că, chiar în vârful dealului, dar pe un întuneric de nepătruns le-a oprit o patrulă din ariergardă, care le lumina cu un felinar.

– Șto, vâ? (ce-i cu voi) și soldatul ridică felinarul la nivelul obrazului femeii care părea tare în vârstă, iar alături se arătară fetele, cu Niculina țipând.

– Ne ducem la pădure, îngăimă ea pierită, în șoaptă .

– Pașla.. (plecați) le zise soldatul, probabil impresionat și care știa bine unde se puteau duce în toiul nopții, o căruță cu 4 copii. Era , în război, doar.

S-au topit în pădurea care le lovea cu crengile, neprimitoare noaptea, lăsate la voia... iepei (caili văd bine noaptea) care a nimerit un colnic fără să le răstoarne. După un timp s-au oprit înfiorate și încremenite de uruiul tancurilor T-34, a tunurilor antitanc, a pasului soldătesc sacadat, al trupelor aflate în marș deși era întuneric beznă, mai ales prin pădure. Pe de lături umblau patrule să asigure protecția convoaielor, și tocmai de acelea era mai mare teama. Erau paralizate de frică și-și făceau cruci peste cruci să le ajute dumnezeu, să scape de ruși, să scape cu viață din calea lor, să se facă lumină...Au luat-o mult spre stânga și au trecut alături de calea de deplasare a acestora, dar toate știau că nu sunt la adăpost.

– Mamaie, m-am scăpat pe mine, zise una dintre mijlocii.

– Taci, fa, nu vezi că pot să ne omoare aiștia sau să ne nenorocească, să-și bată joc de noi. Mai ține-te un pic. Ajungem, acuși.

De fapt, nu știa de loc unde ar trebui să ajungă, dar copilele trebuiau potolite, îmbărbătate. Se știa în mare pericol, pentru că pe soldați n-avea cine să-i oprească să sară pe ele; nu știa ce are de făcut dar nici nu stăteau pe loc deși iapa Sura se poticnea mereu la deal, semn că nu mai putea. Le dădu jos pe cele 3 mai mari care au început să împingă la căruță, începu să apară geana de dimineață, mișcarea armatei se auzea tot mai îndepărtată, pe platou iapa a prins puteri, în sfârșit au oprit lângă niște tufe dese de alun. Dintr-odată Niculina începu să țipe sfâșietor. Înnebunită femeia care, odată descoperită era sigur supusă violului, dar la fel de expuse erau și fetele, drept care, trebuia să hotărască: să le protejeze pe cele mari sau s-o facă să tacă pe ce mică... Impulsiv și inconștientă îi puse perina pe gură, pe față, peste ea toată. Abia când să-și dea ultima suflare, adică nu mai țipa, o luă în brațe și o legănă foarte violent ca să-i facă respirație artificială...

(continuare în numărul următor)

Partea a II-a
DIN LUPTA VIETII

apariții

UNICE PERFORMANȚE JURNALISTICE

tipografice...

WWW.TVV.RO

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

LIPSĂ DE PATRIOTISM

A fi patriot înseamnă a-ți iubi țara și neamul, drapelul, credința, până la gestul suprem de a te jertfi pentru libertatea și integritatea țării. Patriotismul este dragostea, loialitatea și atașamentul emoțional, devotamentul față de propria patrie și popor manifestată prin mândrie respect și dorința de a contribui la prosperitatea, apărarea și îmbunătățirea acesteia. Elementele patriotismului sunt iubire, atașament, devotament, spirit civic, respect pentru alte națiuni. Patriotismul este stabilit și-n Decalog: „să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși”, sau în a 8-a poruncă „să nu furi” și să înțelegi din Constituție, articolul 16: „Cetățenii toți sunt egali în fața legii”. În anul 1918, cu o mare doză de patriotism și o viziune pentru o țară unită, cu mare curaj s-a înfăptuit Unirea. Un exemplu de mare patriot este primul ministru al Ungariei, domnul Viktor Orban care nu se subordonează ordinelor de la Bruxelles pentru binele poporului său. Tot patriot îl apreciem pe domnul Zelenski, alături de întreg poporul ucrainean, care face față agresiunii Rusiei din februarie 2022 și continuă și în prezent. Și președintele Americii, domnul Trump este un mare patriot, propunând legi pentru binele poporului american, se implică pentru încetarea ostilităților cu scopul de a aduce acasă militarii, copiii Americii din teatrele de luptă, fiind propus la premiul Nobel pentru pace. La noi acest sentiment a dispărut treptat după Revoluția din 1989 datorită guvernărilor și a președinților. Copiii noștri au luat drumul străinătății, pentru un loc de muncă, pentru că în țară în schimbul unor favoruri s-au închis multe unități productive, industria și agricultura. Guvernării au concesionat până și zăcămintele de petrol și gaze, iar munții noștri au devenit golași, lemnul merge în străinătate, în timp ce românul nostru nu are bani pentru a se încălzi; a ajuns 600 lei metru ster. Dar adevărul ni-l destăinuie însuși domnul Băsescu care a semnat la Bruxelles, capitala Belgiei, la Comunitatea Europeană, pierderea suveranității țării asupra gazelor, curentului, zăcămintelor. Patriotismul este compromis de demagogie și populismul politicianilor. Diferența dintre patriotism și populism o face progresul economic care lasă de dorit odată cu nivelul de trai. Cât de patrioți pot fi guvernării reducând la multinaționale impozitul pe profit, pe cifra de afaceri la 0,5 %, iar la administratorii locali taxe și impozite sufocante, închizând multe S.R.L.-uri ? Cât de patrioți pot fi luând din fondul de rezervă 50 de milioane și oferindu-le Ucrainei, iar pe poporul român îngenunchindu-l cu taxe de 3 ori mai mari la locuințe și mașini, impozitând până și pensiile de peste 3000 lei cu 10% CASS, la mame și copii, studenți, văduve, veterani de război, persoane cu handicap? Guvernării noștri nu-și reduc numărul de parlamentari la 300, după cum s-a votat la Referendum, nu reduc privilegiile lor, salariile și sinecurile plantate în societățile de stat. Nu renunță la privilegiile nici cea mai reprezentativă unitate de respectarea legilor și a Constituției, CCR. Mă întreb atunci, mai există cu adevărat patriotism așa cum ne-a arătat Sfântul Ștefan cel Mare și alți conducători cu dragoste de țară și neam ?

Ionel DORIN, membru UZPR

Moștenitorii de carton și părinții care mor cu zile

Un editorial despre lăcomie, abandon și demnitatea celor care rămân lângă părinți până la ultima suflare.

În plin sezon al luminițelor și al ipocriziei festive, adevărul crud iese la suprafață: există copii care își abandonează părinții în azile pentru a pune mâna pe averi, în timp ce alții își țin părinții de mână până în ultimele clipe. Acest text este pentru cei din urmă - și împotriva celor dintâi. Trăim într-o țară în care oamenii își împodobesc bradul și postează „Să fim mai buni!”, dar își trimit părinții la azil ca pe niște bagaje incomode. „E spre binele lor”, spun cu un aer de sfinți de carton. Desigur. Mai ales când „binele” coincide miraculos cu succesiunea și cu semnătura.

În România, moștenirea a devenit un sport de contact. O cursă în care unii își împing frații în prăpastie, își manipulează mamele și își îngroapă tații înainte ca pământul să fie pregătit. Iar cei mai lacomi sunt exact cei care au făcut cel mai puțin pentru părinții lor: nu au stat o noapte la căpătâiul lor, nu au șters o frunte în febră, nu au ținut o mână tremurândă.

Dar sunt primii la notar. Primii la partaj. Primii la amenințări. Primii la replica „dacă nu semnezi, o să văd cine o să aibă grijă de tine”.

Așa vorbește un fiu? Nu. Așa vorbește cineva care a pierdut orice urmă de umanitate.

Unii își însoțesc părinții până la ultima suflare, îi spală, îi hrănesc, îi țin în brațe când își dau sufletul. Alții îi însoțesc doar până la ușa azilului. Acolo se termină iubirea lor. Acolo începe libertatea lor „fără griji”.

Și apoi, la înmormântare, vin cu o față lungă și cu replica supremă: „N-am nicio amintire frumoasă cu tata.”

Normal că n-ai. Ca să ai amintiri, trebuie

să fi fost acolo.

Dar tu erai ocupat. Cu raliuri prin oraș. Cu miliția pe urme. Cu furat din casă. Cu fugit în Italia. Cu orice altceva, numai cu familia nu.

Iar acum, când mama e bătrână și speriată, nu vezi un om. Vezi o semnătură.

Un cont. O proprietate. Un obstacol între tine și banii pe care îi consideri „ai tăi”.

Așa se nasc tragediile. Nu din sărăcie, ci din lăcomie. Din lipsă de suflet. Din oameni care au crescut mari doar în buletin, nu și în caracter.

Există însă și altfel de copii: cei care au stat lângă părinți până la capăt, care au simțit cum se stinge viața în brațele lor, care au trăit luni de agonie și nopți nedormite. Ei nu cer nimic. Nu revendică nimic. Nu manipulează. Ei doar iubesc. Și își duc doliul în tăcere, cu demnitate.

Dar exact ei sunt atacați. Exact ei sunt considerați „slabi”. Exact ei sunt călcați în picioare de frați fără suflet. Pentru că oamenii buni sunt întotdeauna ținta celor care nu pot suporta propria lor goliciune morală.

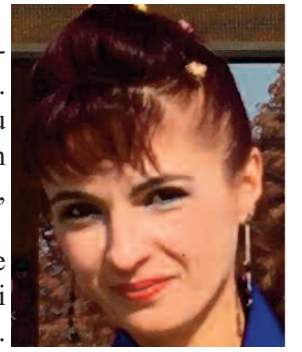
Adevărul e simplu: cine își abandonează părinții își abandonează propria ființă. Și, oricât ar încerca să o acopere cu acte notariale, cu manipulări și cu azile, golul rămâne. Golul se vede. Golul pute. Golul urlă.

Iar într-o zi, când nu vor mai avea pe cine să manipuleze, pe cine să amenințe sau pe cine să dea vina, vor rămâne singuri cu ei înșiși.

Și atunci vor înțelege.

Dar va fi prea târziu.

DANIELA GÎFU

... 3 proprietăți vasluiene:

- *Dimitrie Cantemir cu care se împăunează istoria locală;*

- *Constantin Tănase care nu e tatăl Festivalului Umorului (pe care l-am făcut noi), ci, un mare artist bucureștean. Teatrul de revistă i-a datorat multe trepte în evoluție. Emblemă de răs... care nu ne face de răs.*

- *DVMarin, cel mai mare jurnalist vasluian din toate timpurile.*

Dimitrie Cantemir a crescut la Constantinople și a migrat în Rusia; Născut într-o comună, Constantin Tănase a înnobilit capitala și țara cu ta-lentul său. Dumitru Marin cel mai important reprezentant cultural din ultimii 53 de ani, s-a născut la Giurgioana-Bacău, dar opera lui a ajuns în 32 de țări, singurul care a muncit în și pentru Vaslui.

Și alții care-s mai reprezentativi, tot adoptați sunt.

Mândria vasluienilor pare destul de feștelită!!!

Dumitru V. Marin

HOROSCOPUL LUNII

Berbec

(21 mar - 20 apr)

Nu ești niciodată neglijat, ai mult noroc de prieteni buni.

Taur

(21 apr - 21 mai)

Vă gândiți la o repliere în afaceri dar trebuie să dați ca să primiți.

Gemeni

(22 mai - 21 iun)

Uitați toate vechile cunoștințe și marile probleme.

Rac

(22 iun - 22 iul)

Anul nou v-a adus echilibru în viață, schimbări ascendente.

Leu

(23 iul - 22 aug)

V-ați pus lucrurile în ordine și vă merg treburile din plin.

Fecioară

(23 aug - 22 sept)

An nou cu introspecții și multe promisiuni de evoluție spirituală.

Balanță

(23 sept - 22 oct)

Problemele nu se termină niciodată dacă te întorci înapoi.

Scorpion

(23 oct - 21 nov)

Mici necazuri la început de an dar totul va fi bine cu un mic efort.

Săgetător

(22 nov - 20 dec)

Ai lucruri importante de făcut în acest an. nu trebuie să eziți.

Capricorn

(21 dec - 20 ian)

Lumina care se revarsă asupra ta îți aduce liniștea.

Vărsător

(21 ian.- 20 feb.)

Încercați o nouă etapă spirituală în viață.

Pești

(21 feb. - 20 mart.)

Nu dispera pentru micile pierderi, uită-te spre marile realizări.

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

Apărarea și protecția ziaristului/ jurnalistului de război în contextul implementării Regulamentului european privind libertatea mass-mediei (European Media Freedom Act - EMFA)

(continuare din numărul trecut)

ZIARISTUL /JURNALISTUL DE RĂZBOI în războiul hibrid și în conflictul armat

Cu toate acestea, în cazul unui conflict armat internațional, dacă jurnalistul este corespondent de război, acesta se bucură de statutul de prizonier de război și deci de tratamentul uman prevăzut de a treia Convenție de la Geneva din 1949 pentru protecția prizonierilor de război. Corespondent de război poate fi definit ca „orice jurnalist specialist care este prezent, cu autorizarea și protecția forțelor armate ale unui beligerant, în teatrul de operațiuni și care are misiunea de a furniza informații despre evenimentele legate de cursul ostilităților”. În acest caz, prevederile specifice protecției prizonierilor de război se vor aplica ca acelea privind interogatoriile (în ceea ce privește transmiterea informațiilor) sau confiscare de obiecte personale.

Protecția împotriva atacurilor. Principalul și cel mai important articol al DIU care se referă în mod explicit la protecția jurnaliștilor în conflictele armate internaționale este articolul din PA I, care a fost inclusă în DIU ca dispoziție specifică referitoare la jurnaliști. Acesta prevede ca jurnaliștii implicați în misiuni profesionale periculoase în zone de conflict armat, fie că sunt jurnaliști independenți sau corespondenții de război care însoțesc forțele armate, trebuie considerați civili în sensul articolului 50 alineatul (1) din PA I. Astfel, atacurile asupra jurnaliștilor sunt strict interzise de Dreptul Internațional Umanitar. Jurnaliștii au parte de un set complet de protecții relative pentru civili, inclusiv în temeiul articolelor 51 și 57 PA I și CG IV. Aceștia beneficiază de respectiva protecție atâta timp cât nu întreprind nicio măsură care să le afecteze statutul de civili, astfel cum este prevăzut la articolul 79 alineatul (2) PA I. De îndată ce iau parte directă la ostilități, jurnaliștii își

pierd protecția în temeiul prezentului articol. De asemenea, jurnaliștii au datoria de a nu se angaja în nici o acțiune în contradicție cu statutul lor în conformitate cu articolul 37 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din AP I și acte de spionaj în conformitate cu articolul 46 PA I.

Deși Protocolul Adițional II (PA II) în ceea ce privește conflictele armate non-internaționale nu conține dispoziții specifice privind protecția jurnaliștilor, protecția acestora ca civili se extinde și la astfel de conflicte. Jurnaliștii sunt protejați în temeiul articolului 13 PA II precum și de garanțiile minime prevăzute la articolul 3 din CG. Potrivit studiului de drept cutumiar al Comitetului Internațional al Crucii Roșii a fost stabilită protecția și respectul pentru jurnaliștii angajați în misiuni profesionale în conflicte armate, ca o normă cutumiară de drept internațional.

Illegalitatea atacării jurnaliștilor este consacrată prin articolul 85 alineatul (3) litera (e) PA I, prin intermediul căruia atacarea civililor este considerată crimă de război. Investigarea, urmărirea penală și pedepsirea ulterioară a unei astfel de crime de război face obiectul unor dispoziții de drept penal (internațional). Atacurile sunt permise numai dacă au fost luate toate măsurile de precauție rezonabile și daunele nu sunt excesive în raport cu scopul militar concret și legitim.

Protecția în ceea ce privește arestarea și reținerea. În ceea ce privește a doua cea mai importantă amenințare la adresa jurnaliștilor în conflictele armate, arestarea și posibila detenție în conflictele armate este important de remarcat faptul că drepturile omului completează și consolidează Dreptul Internațional Umanitar. Toate tipurile de jurnaliști trebuie să fie tratați ca niște civili chiar dacă statutul lor exact depinde de naționalitatea și locul arestării. Dacă sunt arestați de autoritățile proprii se aplică legislația națională, legislația internă, precum și legislația universală privind drepturile omului. Jurnaliștii care sunt cetățeni ai unui stat non-beligerant se află sub protecția unor potențiale relații diplomatice între cele două state și sunt protejați de legea care reglementează timpul de pace, inclusiv drepturile omului. Jurnaliștii arestați de autorități de altă naționalitate beligerantă, beneficiază de protecție prin garanțiile fundamentale prevăzute la articolul 75 PA I, inclusiv interzicerea atentării la

viață, sănătate, bunăstare fizică și/sau mentală, lezarea demnității personale, luarea de ostatici, pedepse colective, amenințări și detenție și proces echitabil și uman.

Articolul 79 alineatul (2) din PA I se referă la protecția specifică în caz de detenție în temeiul articolului 4 litera (a) punctul (4) din CG III privind protecția prizonierilor de război. Respectiva protecție se referă, inter alia, la persoanele care însoțesc forțele armate, fără a fi efectiv membri ai acestora, inclusiv corespondenții de război.

Astfel, în cazul în care ajung în mâna adversarului, corespondenții de război beneficiază de protecția prizonierilor de război. Cu toate acestea, articolul 4 litera (a) punctul 4 din CG III nu se referă la resortisanții unei părți la conflict și nici la cei ai statelor co-beligerante sau neutre care mențin relații diplomatice cu statul beligerant. În plus, ambele articole se aplică numai în cazul conflictelor armate internaționale.

În cazul conflictelor armate non-internaționale, jurnaliștii sunt cel puțin protejați de garanțiile minime prevăzute la articolul 3. Acestea sunt similare și amplificate de PA II, dar încă mai restrânse decât cele prevăzute la articolul 75 PA I.

Protecțiile în cadrul regimului juridic care reglementează, de exemplu, conflictele armate non-internaționale nu prevăd un statut special prizonierilor de război și, de asemenea, nu oferă ajutor împotriva detenției nejustificate. Cu toate acestea, încălcări ale drepturilor jurnaliștilor aflați în detenție, cum ar fi dreptul la un proces echitabil și tratamentul inuman este considerată o încălcare gravă a Dreptului Internațional Umanitar și poate atrage răspunderea penală a făptuitorilor.

Articolul 79 alineatul (3) din PA I este considerat o măsură de protecție suplimentară în ceea ce privește arestările, astfel cum prevede deținerea cardurilor de identificare. Astfel de cărți, cu toate acestea, nu conferă un statut special de „jurnalist” și nici nu sunt indispensabile, ci pur și simplu atestă faptul că jurnaliștii sunt autorizați să însoțească forțele armate. În cazul corespondenților de război, cărțile de identitate sunt obligatorii în conformitate cu CG III și trebuie să fie deținute în orice moment.

Grigore Radoslavescu
(va urma)

Ionuț Leușțian

De sfântul Ioan, am șters-o în satul Huc din comuna Todirești după niște instrumente muzicale vechi pentru casa memorială Căsuța Bunicului Orb de la Bălteni. N-am fost în acest sat din 1972.

După ce am făcut curba de după gara Huc, am observat pe dreapta școală nouă dar și o clădire suplă alături pe care scria muzeu. Pentru că organizatorul acestuia e în spital n-am pătruns înăuntru dar a oprit o mașină lângă noi, în care era familia Leușțean. Am rămas încântat de disponibilitatea acestuia dar și pentru iubirea de sat a ambilor. Zâmbind, adaug, domnul Ionuț Leușțean a scos din mașină un litru de vin pe care mi l-a înmănat fără ceremonii în mijlocul șoselei. Surpriza totală a fost când doamna Leușțean mi-a înmănat o pungă cu cârnați și alte bunătăți.

Mulțumesc public stimată familie Leușțean pentru darul vostru de sfântul Ion.

Dumitru V. Marin

WWW.TVV.RO

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

31 decembrie 1889 – ultima zi din viața lui Ion Creangă

În ultima seară a anului 1889 la fereastra Bojdeucii din Țicău Iașului n-au mai sunat zglobiu clopoștii copiilor din mahalala pentru a-i vesti „moșului Ionică” că „mâine anul se-noiește”, așa cum o făceau de obicei an de an. Ieșindu-le în întâmpinare, Tinca Vartic i-a oprit spunându-le că „moșul lor drag nu mai este”, iar flacăra lumânării ce pâlpâia tremurând la geam îi întărea vorbele ei sfâșietoare.

Se împlinesc, iată, 136 de ani de atunci, de la acel fatidic 31 decembrie 1889, de când Ion Creangă i-a urmat în moarte pe nedespărțiții săi prieteni, „fratele” Mihai Eminescu și „sărmana” Veronica Micle, fără de care n-ar mai fi putut să trăiască.

Că este așa și nicidecum altfel stau mărturie numeroasele scrieri, mai vechi sau mai noi, ale biografilor și exegeților care au considerat prietenia celor trei mari corifei literați, Mihai Eminescu, Veronica Micle și Ion Creangă, cea mai expresivă și mai strălucitoare din întreaga istorie a literaturii române.

Începutul acesteia s-a petrecut în primăvara anului 1872, ca un semn sortit iubirii, când are loc la Viena întâlnirea magică dintre Mihai Eminescu, student aici la filozofie, tânăr prezentabil „cu plete fluturânde pe spate, cu frunte înaltă și ochi luminoși” și Veronica Micle, „îngerul blond”, cu „părul lung și bogat și cu ochi albaștri”, o doamnă în vârstă de 22 de ani (precum și ai lui!), căsătorită de 8 ani cu Ștefan Micle, rectorul Universității de la Iași, mamă a două fetițe, venită la Viena „să se caute pentru o suferință oareșică”, dar să și admire eleganța proverbială a acestui renumit oraș european. N-a fost de mirare că „săgeata lui Cupidon” le-a străpuns inimile, iar plimbările îndelungate prin Viena aveau să fie „începutul între cei doi a unei povești tumultuoase de dragoste, care avea să continue, cu toate meandrele ei până la sfârșitul vieții”, așa cum conchide și strălucitul critic literar George Călinescu

Doi ani mai târziu, în 1874, cuprins de dorul Veronicăi, Mihai Eminescu descinde la Iași, la chemarea lui Iacob Negruzzi, secretarul perprtuu al Junimii, al cărui bursier era, și povestea lor de dragoste devine una „tainică și pătimașă”, Veronica, „floarea lui albastră”, devenindu-i muză inspiratoare a multora dintre poeziile sale.

Un an mai târziu, în iulie 1875, în calitate de revizor școlar, Mihai Eminescu, făcând „o inspecție la clasă”, la Școala din Păcurari, are prilejul norocos de a-l descoperi pe institutorul Ion Creangă, căruia „îi remarcă modul fericit în care știa să predea lecțiile copiilor.” De aici mai departe între ei s-a înfiripat o trainică prietenie, care avea să uimească prin straniețea celor două

firi diametral opuse: Eminescu, „fire romantică și visătoare, introvertită, melancolică și însingurată”, iar Creangă, „fire jovială, extrovertită, mereu zâmbitoare și glumeată, gata oricând să-ți spună o snoavă, o vorbă de duh”. Influența acestei prietenii s-a văzut de îndată ce Eminescu, în toamna lui 1875, l-a introdus pe Creangă la Junimea, unde acesta a citit „Soacra cu trei nurori”, povestire publicată imediat în revista Junimii „Convorbiri literare”.

Prietenia lor „nedespărțitoare” cunoaște o trăire intensă, după 3 iunie 1876, odată cu găzduirea lui Eminescu la bojdeucă, „acolo unde a stat aproape o jumătate de an”. Hălăduind împreună pe dealul Șorogariilor, pe la Aroneanu și Sculeni, pe alte coclauri de pe colinele ieșene ale Tătărașilor, Cetățuii și Gălății, amândoi sporovăiau până la ore târzii din noapte în ceardacul din spatele bojdeucii, „fiind cei mai fericiți oameni din lume”. Uneori, în acea perioadă fastă, li se alătura vorbirii lor însuflețitoare de la bojdeucă și Veronica Micle, găsim aici un loc mai „ferit” pentru poezia iubirii. Aici, la îndemnul lui Eminescu, Ion Creangă începe să-și scrie Amintirile din copilărie, capodoperă a creației sale.

Însă, vorba lui Creangă, „când ți-e viața mai dragă, te paște și nenorocirea!” Datorită clevetirilor protipendadei ieșene despre „legătura amoroasă dintre Eminescu și Veronica Micle”, dar și a lui Titu Maiorescu, care nu vedea „cu ochi buni” această relație și ca urmare, „constrâns” de împrejurări potrivnice, Mihai Eminescu, „adânc rănit”, părăsește Iașul și la 1 octombrie 1877 descinde la București, lăsându-i amărâți și pustiiți sufletește pe cei doi dragi prieteni ai lui.

Tînjind de dorul lui, iată ce-i scria Creangă „fratelui Mihai” în dec. 1877: „Ai plecat și mata din Iași lăsând în sufletul meu multă scârbă și amăreală. (...) Bădie Mihai, nu pot să uit acele nopți albe când hoinăream prin Ciric și Aroneanu, fără pic de gânduri rele, dar din dragostea cea mare pentru Ieșul nostru uitat și părăsit de toți. (...) Vino, frate Mihai, vino, căci fără tine sunt străin”.

Însă, cu munca lui de „sisif” la redacția ziarului „Timpul”, revenirea lui Eminescu la Iași era imposibilă. Abia în 5 iunie 1883, Eminescu vine la Iași la inaugurarea statuei ecvestre a lui Ștefan cel Mare, pregătit să-și declame „Doina”, compusă special pentru acest mare eveniment. Din nefericire și nenoroc, la statuie apar primele semne

ale bolii Poetului, care avea să-i curme treptat creația și viața. Retras din mulțime pentru îngrijiri medicale, spre disperarea Veronicăi și a lui Ionică, revederea lor n-a mai fost posibilă.

Cu toată îngrijirea Veronicăi din ultima parte a vieții Eminului ei drag, așa cum anticipase Poetul în ultima sa poezie „Stelele-n cer”, găsită în buzunarul halatului, „clipa cea repede / avea să se lepede ..” la ora 4 a dimineții de 15 iunie 1889, Păcat!

Consemnând înhumarea Poetului „sub un tei” din Cimitirul Bellu, presa vremii a înserat și o notiță: ... „o doamnă din Moldova, îmbrăcată în negru, a așezat pe pieptul poetului un buchet de flori de Nu mă uita. Sigur, nu putea fi alta decât cea care l-a iubit, l-a inspirat și l-a ajutat în clipe grele, Veronica Micle.” Și chiar ea a fost, dulcea lui Veronicuță...

Înveșmântată în înegurată-imensă durere, părăsește Bucureștiul și își caută leac de alinare la Mănăstirea Văratec. Suferința fiindu-i copleșită de pierderea „dragului ei Emin”, aici începe să fie stăpânită de gândul necurat al suicidului, pe care-l exprimă și poetic, la 1 aug. 1889: „O! Moarte vin de treci /.../ Mi-e dor de-un lung repaos...Să dorm, / Să dorm pe veci.” Și, astfel, după ce a înghițit voit „un flacon de arsenic”, fără să mai poată fi salvată, pe 4 august 1889, „la fix 50 de zile de la sfârșitul lui”, Veronica Micle pleacă în Veșnicie spre a-l întâlni și a fi iarăși împreună. A fost înhumată creștinește în cimitirul Mănăstirii Văratec, alegându-se din ea „pulbere țărănească”, după cum i s-a încrustat și pe placa de marmură a mormântului.

Revenind la Ion Creangă, însingurarea care-l măcina sufletește de la plecarea „bădiței Mihai” devine și mai apăsătoare, iar, la aflarea din presă a îmbolnăvirii Poetului, Ion Creangă face prima criză de epilepsie în școală, „chiar în fața școlarilor, care țipau înspăimântați”. Aceste crize de epilepsie, moștenite de la mama sa, s-au iscat tot mai des, oricând și oriunde și s-au agravat îngrijorător după moartea dragului său prieten, despre care a luat cunoștință tot din ziare. Mărturiile strânse de biografii săi sunt unanime: „era văzut plângând ca un copil, îi pronunța numele cu glas stins. Nu mai mânca, nu mai comunica, în schimb îi citea poeziile cu glas tare și adormea cu cartea sub cap.”

Boala și durerea încercată aveau să atingă o culme tulburătoare de îndată ce i-a parvenit și vestea suicidului Veronicăi, după cum a și notat: „După

câteva săptămâni aflu că la începutul lui august sârmana Veronica Micle, cea care venea uneori pe la bojdeucă, s-a sinucis.” Era prea multă durere pentru sufletul său. De aici mai departe se lasă și el stăpânit de gândul morții prin care voia să-și regăsească iubiții săi prieteni.

Și-a împlinit acest gând morbid în ziua de 31 decembrie 1889, când, așa după cum relatează fratele său Zahei (cu care avea o tutungerie pe Sărărie la vale): „într-o zi friguroasă din cale afară, scriitorul a ieșit după tutun și întâlnind un prieten au trecut pe la brutăria Szza-kmary, unde a înfulecat – la foc automat – câteva crafle calde cu dulceață, apoi pe la băcânia lui Șoituz, unde a băut câteva coniac și a continuat, neînsoțit, să facă – o stație – la Bolta Rece, ajungând într-un târziu la bojdeucă și s-a trântit pe pat.”

Înserându-se, înainte de sosirea copiilor din mahalaua Țicăului la urât, Tinca Vartic l-a aflat fără suflare și i-a aprins înfiorată o lumânare la căpătâi. Sufletul lui Nică a Petrei, humuleșteanul, luase drumul Cerului, în căutarea bunilor și nedespărțiților săi prieteni.

Fiind anunțat despre decesul Povestitorului, primarul junimist Vasile Pogor i-a fixat un loc de îngropăciune și a încropit și răspândit o invitație la înmormântare.

A fost înmormântat în ziua geroasă „de crăpau pietrele” de 2 ianuarie. 1890 în cimitirul Eternitatea din Iași, în prezența câtorva prieteni și notabilități ieșene, „fără să supere prea multă lume”, după cum și-a dorit.

Au trecut de atunci 136 de ani și câți vor mai trece în veacul de acum și în toate veacurile care vor veni în cadențarea nestatornică a Timpului, amintirea celor trei buni prieteni nedespărțiți nici în Veșnicia Cerurilor va rămâne de-a pururi o strălucitoare Trinitate a culturii române și universale, că nu se va putea vorbi vreodată de Mihai Eminescu – Omul total al Culturii Române – fără să i-o alăturăm pe Veronica Micle, Muza lui inspiratoare și nu se va putea vorbi nicicând de Ion Creangă – Marele Povestitor al Neamului – fără să nu fie pomenit și Mihai Eminescu – Poetul –, prietenul care i-a înrăurit harul scriitoricesc.

Poate de aceea, în spiritul nedezmințit al tradiției ieșene, sâmbătă, 27 decembrie 2025, din aceeași continuitate inițiativă a scriitorului Constantin Parascan, „doctor” în Creangă și custode ani îndelungați al Bojdeucii din Țicău (primul muzeu al literaturii române, înființat în 1918), s-a desfășurat cea de a 39-a ediție a rememorării lui Ion Creangă, la mormântul său de la Eternitate, printr-o slujbă înălțătoare oficiată de fiecare dată de prea cucernicul părinte Ioan Rusu, paroh al Bisericii „40 de Sfinți”, din a cărei parohie face parte și Bojdeuca lui Ion Creangă..

Veșnica lui pomenire!

Pomenirea lui Ion Creangă la mormântul său de la Eternitate la 27 dec.2025

Mihai Caba

Pomenirea lui Ion Creangă la mormântul său de la Eternitate la 27 dec.2025

Uitare după uitare sau ne

Cuiul și roata

„Adevărul, în toată asprimea și virulența lui. Ca pe masa de operație, ca la picioarele eșafodului. Nici un vâl, nici o iluzie, nici o cocoloșire. Pentru că numai având realitatea crudă în față ne putem cutremura și o putem părăsi.”

N. Steinhardt

După acel Decembrie, mă gândeam că Istoria va fi greu de rescris, cum se întâmpla în vremi ceaușiste. Acum, cred că se poate. Se denaturează de aniși ani marile momente istorice, se minimizează Unirea, chiar de zilele Unirii Principatelor. Fact-checking ce înseamnă? „Moderare de conținut”, deci cenzură? Urmează condamnări pentru opinie, pentru ce simți că trebuie spus, conform Legii Vexler, care cere pușcărire de la doi la cinci ani pentru abordarea unor teme considerate tabu?

Așezată sub faldurile altei propagande mincinoase, istoricul Zoe Petre a afirmat că „istoria nu învață nimic pe nimeni”. Așa o fi dacă n-o cunoști. Altfel, nimic nou sub soare. Recunoașterea Unirii s-a întâmplat la schimb cu modificarea Legii minelor: voie ca petrolul să fie exploatat de Standard Oil (Rockefeller).

S-a uitat atât de ușor că Austria și Imperiul Otoman s-au pronunțat contra Unirii Moldovei și Țării Românești, la lucrările Conferinței Internaționale de la Viena, în primăvara anului 1848? Și ce absolutist regim habsburgic a instaurat Austria, în Transilvania, după înfrângerea revoluției din 1848! Abia după Războiul Crimeii (1853-1856) și Congresul de la Paris (1856), s-a încheiat protectoratul Rusiei asupra Principatelor. Se puteau convoca, în fine, Adunări ad-hoc, pentru organizare. Așa că s-au constituit, la Iași și la București, Comitete ale Unirii, în februarie 1857 și s-a putut vota Unirea într-un singur stat. Trebuia, după puterile garante, să fie doi domni aleși, câte unul pe țară, dar pe viață. Însă, în Adunarea Electivă, la hotelul Concordia din București, s-a propus (Dim.Gr. Ghika) o dublă alegere: a lui Alexandru Ioan Cuza, adus de la Iași, în dimineața zilei de 24 ianuarie 1859. Hotelul Concordia e o ruină (dacă mai este și ruina), iar de pe scările Universității „Al.I.Cuza”, acum UIAC, rânjesc la trecătorii leii Regulamentului Organic, ai sculptorului rus Mihail Singurov. Mai știe cineva că lovitură de stat contra domnitorului Cuza (1964) a dat numele localității 2 Mai?

Repet întrebarea: de ce nu le-o fi plăcând unora și altora „cel mai nobil epitet al limbii române” (după C.D.Zeletin), național? Nu știu cum se întâmplă, dar cuvântul intră din nou, ca-n vremi staliniste, în cămașa de forță a cenzurii. ONU, ne amintește Profesorul Ioan-Aurel Pop, într-un dialog cu Nicu Gavriluță („Scriptor” de noiembrie- decembrie, 2024) înseamnă Organizația Națiunilor Unite, așadar nu state, ci națiuni. Iar sociologul și eseistul Nicu Gavriluță enumeră apăsător cei cinci „stâlpi” ai etniei: „credința religioasă, limba română, țara natală, familia, cultura română”.

Cine dă astfel de ordine? Big Brother își ciulește urechile la întrebarea mea? Ei și! Nu mi pasă dacă mi-e ascultat telefonul sau citite mesajele private. Nu ocolesc să spun ce consider că-i rău, convinsă că răul nu dispăre de la sine. Ajungi în iad numai pentru relele făcute? Eu cred că ajungi acolo și pentru ce nu faci, dar trebuia să faci.

Un prieten mă sfătuiește să nu mai abordez „teme de care se ferește toată lumea”, să nu mă mai lamentez pentru biserică, sat, familie. Altul îmi scrie: „Sunt alături de tine până la capăt. Unde o fi capătul, om vedea.”

Nici eu nu-l știu, dar e imperios necesar să continuăm lupta pentru libertatea de opinie, chiar dacă subiectul nație-național e sensibil, primejdios chiar, taxat „reacționar”, „anacronic și imbecil”.

Boia? O fi istoric strălucit, dar pentru românofobi. Daniel David? O fi expert în Psihologia poporului român, dar pentru „defectologii” (cum le spunea Petru Ursache, în ipostaza de antropolog) care neagă în totalitate calitățile românilor. Și nu-i deloc inocent.

Se vrea uitare după uitare și sunt puțini cei care cer, ca Paul Goma, „ne-uitare” (ortografierea îi aparține).

Statuile sunt sub cod roșu. În Turda, aud că s-a relocat (forțat) statuia lui Avram Iancu. Școala Ardeleană și-o fi recăpătat soclul pierdut? În Oradea, s-a instalat Sf.Ladislau, întemeietorul cetății. Mihai Viteazul e înlocuit de Ferdinand I, ca și cum n-ar avea fiecare locul lui în istorie. La Sibiu, nu s-a obținut acordul Ministerului Culturii pentru bustul lui Avram Iancu, în timp ce Bruckental, care i-a tras pe roată (numai) pe români, se uită de sus, peste mulțime. Roată după roată? Vasile Lucaciu a fost ținta detractorilor la Satu Mare. Am văzut cu ochii mei grupul statuar mânăjit cu carbune.

Avem martiri care ar merita să le punem la picioare lanțuri de flori peste vechile lanțuri. Nu-i depărtăm de guri spurcate care n-au lentile de receptare pentru ei și ar merita temnițe large pentru blasfemie. Hidoasă mai este post-umanitatea asta care consideră simbolurile identitare - ca stema, ca drapelul tricolor - discriminatoare, iar valorile culturale de pus pe fâraș pentru rasism, xenofobie, „fascism”, cum pronunța Ion Iliescu, care vedea în Piața Universității numai „golani”.

Magda Ursache
(va urma)

Colaborare culturală și promovarea valorilor literare

În anul 2025, Liga Scriitorilor Români – Filiala Iași Nord-Est a desfășurat o activitate culturală susținută, orientată spre promovarea literaturii contemporane și consolidarea relațiilor de colaborare dintre instituții și personalități ale vieții culturale din spațiul moldav.

Un partener important al acestor demersuri a fost Dr. Dumitru V. Marin, scriitor, jurnalist, doctor în filologie și redactor al cotidianului Meridianul din Vaslui, personalitate marcantă a culturii vasluiene și regionale.

Dr. Dumitru V. Marin s-a născut la 28 aprilie 1941, în județul Bacău. Este absolvent al Facultății de Filologie din Iași și al Facultății de Limbi Străine din București, deținând titlul de doctor în filologie. De-a lungul timpului, a avut o îndelungată carieră didactică și culturală, fiind profesor, director de instituție de învățământ, inspector cultural, iar ulterior jurnalist și redactor. Activitatea sa publicistică se întinde pe parcursul a mai multor decenii, concretizată în articole, editoriale, studii, eseuri și volume dedicate literaturii, folclorului și vieții culturale românești. Prin cotidianul Meridianul, pe care îl coordonează, a susținut constant promovarea scriitorilor și a evenimentelor culturale din regiune.

Colaborarea dintre Liga Scriitorilor Români – Filiala Iași Nord-Est și Dr. Dumitru V. Marin s-a materializat, în anul 2025, prin: -participarea la lansări de carte semnate de Dr. Dumitru V. Marin; lansări de volume ale scriitorilor membri ai Ligii: Angelica Manole, Silvița Gruia, Viorica Marcu, Silvia Hodaș, Ioan Hodaș. -întâlniri și dialoguri literare dedicate creației contemporane; -reflectarea activităților Ligii în

presa culturală, prin articole și cronici publicate în cotidianul Meridianul; Menționăm scriitorii, membri ai LSRFINE, colaboratori: Dr. Valeriu Lupu, Președintele LSRFINE, Ilie Serediuc, Veronica Rusu-Bucico, Mimi Rotariu.

-participarea comună la manifestări culturale de anvergură regională.

Un moment de referință al acestei colaborări l-a constituit participarea la Simpozionul Internațional „Omăgiu Cărții și Culturii Vasluiene” – ediția a XVI-a, desfășurat în luna aprilie 2025, manifestare organizată cu prilejul Zilei Culturii Vasluiene. Evenimentul a reunit scriitorii, jurnaliștii, criticii literari și oameni de cultură din întreaga regiune, oferind un cadru de dialog, lectură și reflecție asupra rolului cărții și al culturii în viața comunității.

Prin profesionalism, consecvență și deschidere, Dr. Dumitru V. Marin a contribuit la consolidarea legăturilor culturale dintre Iași și Vaslui, la creșterea vizibilității scriitorilor membri ai Ligii și la promovarea unui climat de respect față de actul cultural și cuvântul scris.

La finalul anului 2025, Liga Scriitorilor Români – Filiala Iași Nord-Est își exprimă aprecierea și mulțumirea față de Dr. Dumitru V. Marin pentru sprijinul și implicarea constantă în activitățile culturale desfășurate, adresându-i urări de sănătate, inspirație creatoare și împliniri profesionale.

Ne exprimăm convingerea că această colaborare va continua și în anii următori, sub semnul respectului pentru carte, cultură și valorile autentice ale literaturii române.

Mimi Rotariu lsrFINE/ajrp

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

Sonet crepuscular

Alunecă pe cumpăna bătrână,
A scapăt, astrul zilei printre nori,
În ciutură se împletesc răcori
Cu negura ce urcă din fântână.

Cortina cade adormind culori,
Lăsată-ncet de-o nevăzută mână,
Iar bezna-și ia ținuta de stăpână
Tivind cu onix clipe și fiori.

E noaptea, Doamne, searbădă și... grea,
Căci numai în lumină e vigoare.
N-ai vrea să schimbi Tu pe aici ceva?

Și simt venind răspunsul ca o boare:
Iubiți lumina, și în slava Mea
Vă pregătesc o zi... nepieritoare!

Simion Felix Marțian

POVEȘTEA LOCULUI MEU

Vreau întâi să vă adun,
Dragii mei, ca să vă spun
Unde locuiesc acum,
Că doar nu sunt de pe drum !
Pentru că eu mă mândresc
Cu locul unde trăiesc,
Vreau să știți și dumneavoastră
Care e adresa noastră:
În Bârlad eu m-am născut
C-așa Dumnezeu a vrut,
Singurul oraș ce-a dat
Doi conducători de stat.
Vaslui se cheamă județul
Și acum vă spun și restul:
Moldova, acest pământ
Lăsat de Ștefan cel Sfânt,
Este locul meu cel drag
Și-i cel mai faimos meleag !
Țara mea e România !
Nu-i gata călătoria
Fiindcă e bine să știm
Pe ce continent trăim:
Sigur este Europa,
Așteptați, nu ziceți hopa !
N-am terminat ce-am de spus,
Mă mai plimb în jos și-n sus,
Fac excursii, fac transport,
Nu-mi trebuie pașaport !
Am acum permisiune:
Pot umbla prin Uniune.
de **Lăcrămioara-Iolandina IVAN**

GAZEL

Toamna frunzele colindă,
Sun-un grier sub o grindă,
Vântul jalnic bate-n geamuri
Cu o mână tremurândă,
Iară tu la gura sobei
Stai ca somnul să te prindă.
Ce tresari din vis deodată?
Tu auzi pășind în tindă –
E iubitul care vine
De mijloc să te cuprindă
Și în fața ta frumoasă
O să ție o oglindă,
Să te vezi pe tine însăși
Visătoare, surzândă.

Mihai Eminescu

PEISAJ

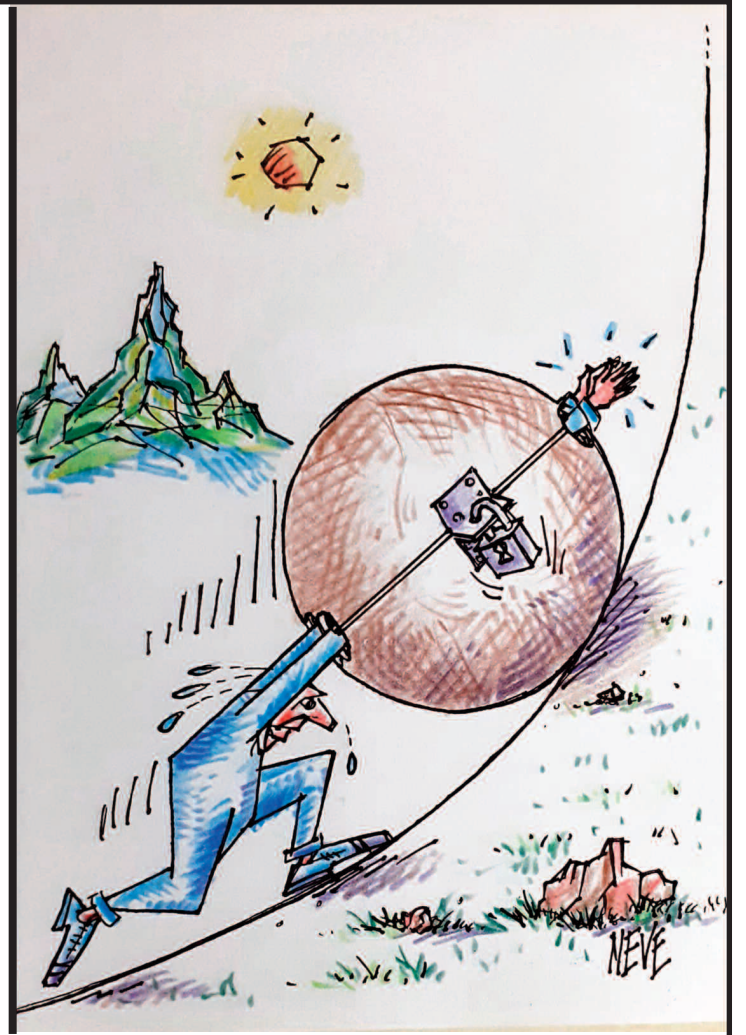
Noapte, stele, lună plină,
Doi îndrăgostiți în barcă,
Valurile o înclină?
Parcă!

Nelu Ionescu-Quintus

MATRIMONIALĂ

Căsnicia de ispravă
Este drumul în tăcere
De la luna cea de miere
Pân' la anii de otravă.

Nicolae Zărnescu

Un zâmbet cu Nicolae Viziteu**Epigrame****Vecinului meu floricultor**

Cum florile îi plac din cale-afară
Și-n preajma lor îl aflu deseori,
Cu multe flori în viață se-nconjoară,
Ba, chiar mai mult, și cu copii din flori.

Record mondial

Chiar de-i săracă într-un fel
anume,
E țara noastră totuși prima-n
lume,
Că a bătut recordul mondial
La prețurile de pe litoral.

Premierul

Că Bolojan nu-i bun de croitor,
De asta nimeni nu se-ndoaie,
Căci nu măsoară-n chip prevăzător,
Ci, dimpotrivă, taie, taie.

La mare

La mare merge repetat,
Căci plaja, briza îi prieste,
Dar cel mai bine-i când privește
Nudiste... când s-au dezbrăcat.

Ghinion

Să-și urmărească interesul,
Și-a potrivit mai bine fesul,
Dar, ghinion, de-un vânt turbat
Tot fără fes a fost lăsat.

Unui amic epigramist

Dorind a fi ca Păstorel,
Se ametește des și el,
În schimb la scris, aicea-i drama,
Cam ametește epigrama.

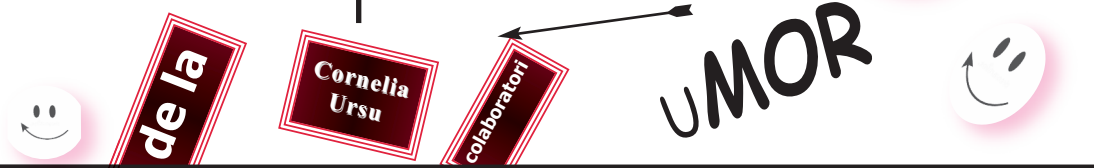
Recunoștință sufletească

Îți mulțumesc, Stăpân din Cer,
Și fi-vei veșnic laudat,
Că m-ai simțit, ca inginer,
Nu nesimțit, ca magistrat

Ah, prețurile din piață

Eu încă n-am ajuns legumă,
Dar de-oi ajunge pe tarabă,
Nu cred s-aveți așa o sumă,
Cât să mă cumpărați degrabă.

Mihai Caba

-Alo, pompierii? A luat foc
casa vecinului.
-Dumneavoastră ați
descoperit focul?
-Nu, unul Prometeu, dar
ce legătură are?

**Prima greșeală: să crezi
că lumii îi pasă de tine.
A doua greșeală: să îți
pese ce crede lumea.**

Blogul din cenușă;

Începând cu
01.02.2021, la
internarea în spital,
pacienții sunt obligați
sa aibă:
- extincător;
- trusa de prim ajutor;
- lanterna de
semnalizare.

CRONICĂ

GALA CULTURII IEȘENE – EDIȚIA A VII-A (2025) ȘI PREREVELION 2026

Într-o atmosferă de sărbătoare caldă și prietenească, s-a desfășurat **Gala Culturii Ieșene, ajunsă la cea de-a VII-a ediție**, împreună cu Prerevelionul 2026, eveniment organizat de Liga Scriitorilor Români - Filiala Iași Nord-Est. Manifestarea a avut loc la Restaurantul Hotel „Moldova” din Iași, în Sala Bucovina, în data de 27 decembrie 2025.

Deschiderea oficială a fost realizată de scriitorul Ilie Serediuc, președintele Ligii Scriitorilor Români - Filiala Iași Nord-Est, care a adresat participanților un cuvânt de bun-venit emoționant și plin de recunoștință, subliniind parcursul de șapte ani al galei și rolul important al filialei ieșene în cadrul Ligii Scriitorilor Români, aceasta numărând aproximativ 60 de membri din județele Iași, Vaslui, Botoșani, Suceava, precum și din Republica Moldova și Franța. Au urmat alocuțiuni susținute de membrii Ligii și invitați de seamă.

Doamna profesor și scriitor Elena Bostan-Delavico a vorbit despre obiceiurile și tradițiile de iarnă ale românilor, cu accent pe cele bucovinene, evidențiind valoarea lor identitară și exprimând speranța că vor fi păstrate și transmise noilor generații. Ecaterina Lungu, profesor, pictor și poet, și-a exprimat bucuria de a participa la acest eveniment, apreciind activitatea intensă și creativă desfășurată de membrii Ligii pe parcursul anului 2025.

O prezență constant apreciată, scriitoarea Veronica Rusu-Bucico din orașul Bălți - Republica Moldova, a oferit publicului un colind, pe versuri proprii și acompaniat muzical, dăruind cu multă căldură sufletească, completat de aprecieri laudative la adresa evoluției Ligii.

Tot din creațiile proprii, poetele Silvica Gruia și Elena Sârghie au recitat poeziile „Te-am așteptat” și „Cetatea eternă”, încântând audiența prin sensibilitate și expresivitate.

Inginerul și scriitorul Solo Rotenstain a delectat invitații cu fragmente și titluri din volumul „Almanah - Semnificații și mistere în zilele iernii astronomice”, evocând texte precum „S-au dus moșii”, „Reclama”, „Don Juan” și „Ziua mulțumirii poștașului”.

Într-un moment personal, am simțit nevoia să vorbesc despre bucuria de a fi împreună, despre forța comunității culturale care ne unește prin scris și despre valoarea simbolică a premiilor acordate în cadrul galei. Dimensiunea umoristică a serii a fost susținută cu rafinement de epigramistul Doru Melnic, care a smuls zâmbete prin epigramele: „Declarația unui bucătar”, „Aș vrea să fiu încă o dată copil” și „Declarația unui șahist”. În același registru, doamna Maria Grigorovici a citit câteva epigrame din creația proprie.

A urmat prima categorie de premiere, fiind acordate Diplome de merit pentru colaborare de excelență în cadrul Ligii Scriitorilor Români - Filiala Iași Nord-Est, la categoriile poezie, proză, umor și pictură, următorilor membri:

Elena Sârghie, Maria Loghin, Daniela Martișcă, Maria Panciuc Bucătaru, Valeriu Lupu, Doru Melnic, Simina Lazăr-Huser, Vasile Rușeți, Petru Naslău, Clementa Vasilică, Elena Butnariu, Doina Codreanu, Onuț Lideriu, Georgiana Rotaru, Miorița Romila, Culiță Păduraru, Maricica Vulpe.

Invitata de onoare, mezzosoprana Silvia Aboai, a susținut un recital de muzică de petrecere, îmbinat cu momente de muzică clasică, antrenând publicul la dans și bună dispoziție.

În continuare, au fost acordate Diplomele de

exelență și medaliile pentru promovarea culturii și spiritualității românești la nivel național și internațional, în domeniile poeziei și prozei, următorilor laureați:

Elena Bostan-Delavico, Solo Rotenstain, Ecaterina Lungu, Veronica Rusu-Bucico, Florin Iftimescu, Angelica Manole, Mariana Bendou, Eugen-Paul Popa, Martha Eșanu, Mihaela Săvuc, Rodica Murgu, Ioan Hodaș, Silvia Hodaș, Silvica Gruia, Mihaela Berari, Viorica Marcu, Elena Milea, Silvia Aboai, Iulian Gălușcă.

Martha Eșanu, scriitor și redactor al revistei Nord-Est Cultural, a mulțumit pentru distincție, evocând începuturile Ligii Scriitorilor Români - Filiala Iași și contribuția semnificativă a fostului președinte, Dan-Ștefan Teodorescu, aducând un pios omagiu omului, scriitorului și jurnalistului, chiar în ziua onomastică a Sfântului Ștefan.

Atmosfera de sărbătoare a continuat cu momente de dans, susținute de cel de-al doilea invitat de onoare, artistul Iulian Gălușcă, care, în tandem cu mezzosoprana Silvia Aboai, a încălzit inimile tuturor. Surpriza serii a fost apariția lui Moș Crăciun, pregătită de președintele Ilie Serediuc. Cu tobla plină și cu spirit șugubăț, Moșul a transmis mesaje primite de la personalități marcante, creând emoție și suspans. Cităm un fragment din mesajul transmis de președintele Ligii Scriitorilor Români, Alexandru Florin Țene, primit cu aplauze îndelungi.

Stimate doamne și stimați domni,

„Cu deosebită emoție și profund respect adresez acest mesaj de salut în cadrul Galei Laureatilor Culturii Ieșene - Ediția a VII-a, 2026, precum și la Prerevelionul organizat cu generozitate și impecabil profesionalism de către inginerul Ilie Serediuc, președintele Filialei Iași Nord-Est a Ligii Scriitorilor. În numele Ligii Scriitorilor Români, doresc să felicit distincții laureați, să mulțumesc membrilor filialei pentru devotament și să exprim întreaga mea apreciere pentru modul exemplar în care sunt promovate literatura contemporană și dialogul intelectual”...

**Cu aleasă considerație,
Al. Florin Țene**

**Președintele Internațional al Ligii Scriitorilor Români
Membru al Academiei Americano-Române de Cultură și Știință
Cetățean de Onoare al Municipiului Drăgășani**

Moșul a oferit apoi cupe, medaliile și diplome de excelență președintelui LSR Alexandru Florin Țene, președintelui filialei Ilie Serediuc și secretarului general Mimi Rotariu, gest întâmpinat cu bucurie și recunoștință.

Sub masca lui Moș Crăciun l-am descoperit pe umoristul Eugen-Paul Popa, care s-a alăturat invitaților pentru un moment de destindere și pentru a asculta colindul interpretat de „Grupul Zorile”, format din poeta Rodica Murgu, Miorița Romilă și Maricica Vulpe.

Emoțiile au fost la cote înalte, bucuria pe măsură, iar armonia dintre muzică, dans și prietenie a continuat până când s-a adus tortul aniversar, împodobit cu urarea „La mulți ani!” și Sigla Ligii Scriitorilor Români Filiala Iași.

Un an care a trecut parcă prea repede și un altul care așteaptă să pășească prin ușa timpului întredeschisă.

La cumpăna dintre ani, vă urăm tuturor: La mulți ani cu sănătate!

**Mimi Rotariu Isrfine/ajrp
Ilie Serediuc Isrfine/uzpr/ajrp**

COMUNICAT DE PRESĂ

Primul spectator din 2026

Prima duminică a lui 2026 a adus la Teatrul Luceafărul Iași semne foarte bune pentru anul care abia începe. Două titluri clasice - Ursul păcălit de vulpe (ora 11) și Scufița Roșie (ora 17.30) au făcut sala mică neîncăpătoare, părinți și copii fremătând de emoție și aplaudând artiștii. Sunt primele spectacole teatrale prezentate în Iași, aflutul de spectatori demonstrând că evenimentele culturale se numără printre activitățile de timp liber preferate ale orașului nostru.

O inițiativă a instituției de consolidare a relației cu publicul a evidențiat primul spectator al lui 2026. Cei care au achiziționat bilete pe 1 ianuarie la prima oră sunt trei frați, Gabriel, Tudor și Otilia Băcanu, a căror mamă a considerat că e important să înceapă noul an în acest fel. Familia Băcanu vine frecvent la teatru, membrii ei sunt spectatori fideli, iar acum au primit și câte o diplomă care le atestă această calitate. „Legătura cu publicul este foarte specială, ne preocupăm să o întreținem apropiată, caldă, prietenoasă. E unul dintre temeiurile pentru care am considerat oportun să îi punem în valoare pe cei care au fost primii cumpărători de bilet. Copiii au primit și câteva daruri care i-au bucurat, desigur”, precizează teatrologul Oltița Cîntec, managera Teatrului Luceafărul. Mama, Ana Băcanu, spune că „de fiecare dată când am venit la Luceafărul a fost o experiență frumoasă, dar de data asta a fost ceva special. Copiii au fost foarte încântați. Revenim cu drag!”

Anul 2025 a fost unul aniversar pentru așezământul pentru copii și tineret, fiind al 75-lea din existența sa, înregistrând peste 380 de reprezentații și peste 75.000 de spectatori la sediu și în deplasare. Echipa își propune ca 2026 să nu fie mai prejos.

Următoarele spectacole sunt programate joi, 8 ianuarie, ora 17.30 - Punguța cu doi bani, și duminică, 11 ianuarie - Jack și vrejul de fasole (ora 11) și Ridichea uriașă (ora 17.30). Biletele se pot achiziționa de pe platforma bilet.ro.

WWW.TVV.RO

CINEASTUL VASILE BOGDAN: UN MARTOR AL REALITĂȚII COMUNISTE

În România comunistă (1960-1989), filmul documentar a devenit un instrument subtil de supraviețuire a adevărului, într-o perioadă marcată de propagandă și cenzură. Vasile Bogdan, cineast de reportaj și documentar, a fost un artist al discreției, lucrând în condiții dificile, dar reușind să transforme camera de filmat într-o fereastră către realitatea necosmetizată a unei societăți captive.

Limba dublu al imaginii

Format în regimul ideologic al epocii, Vasile Bogdan a învățat rapid să citească dincolo de cadrul oficial al imaginii. Filmele sale despre muncitori, sate și viața cotidiană păreau conformiste la suprafață, dar, în profunzime, transmit mesaje subtile de alienare, speranță și oboseală. Detalii aparent banale, precum un chip care evită camera sau o pauză lungă, dezvăluie adevărul ascuns al unei epoci represive.

Documentarismul ca formă de rezistență

Cineastul nu era un disident deschis, dar lucrând „printre rânduri”, Bogdan a reușit să păstreze o formă de rezistență discretă, capturând imagini care sfidau propaganda regimului. Filmele sale sunt mai mult decât documente vizuale ale unei epoci; sunt arhive ale unei realități trăite și adesea neglijate. Astăzi, aceste lucrări rămân mărturie valoroasă, depășind statutul de simple produse artistice.

Vasile Bogdan la Televiziunea Regională Timișoara

Televiziunea Regională Timișoara a fost un spațiu marginal, dar plin de pulsul vieții cotidiene, unde Vasile Bogdan și-a început cariera de cineast. Reportajele sale, deși realizate în conformitate cu cerințele ideologice ale regimului, se remarcă prin sobrietate și o preocupare constantă pentru viața reală a comunităților locale din Banat. Fără emfază sau exagerări, Bogdan a observat și a capturat esența cotidianului, fără a-l distorsiona.

Arhivă vizuală prețioasă

Astăzi, filmele realizate de Vasile Bogdan pot fi regăsite pe diverse platforme online, fiind o sursă de referință pentru cei care doresc să înțeleagă viața sub regimul comunist. Aceste documentare nu doar că oferă o imagine a trecutului, ci și o lecție despre cum filmul documentar poate să fie un act de memorie colectivă și rezistență.

Contribuția artistică și morală a lui Vasile Bogdan

Vasile Bogdan nu a fost doar un cineast, ci și un martor al realității românești din perioada comunistă. Filmat cu rigoare și atenție la detalii, documentarul său a devenit o formă de memorie colectivă, în care imaginile vorbesc mai mult decât cuvintele. Activitatea sa reprezintă un exemplu de adaptare profesională într-un sistem represiv, iar filmele sale au lăsat o amprentă de neșters în istoria cinematografică a României.

Un cineast al realității

Ca om de film, Vasile Bogdan a demonstrat că, chiar și în fața cenzurii și a constrângerilor ideologice, există o cale de a exprima adevărul. Prin sobrietatea și respectul său față de realitate, el a spart granițele propagandei, lăsând în urmă o operă care continuă să vorbească.

Ben Todica

NE REDUCEM NUMERIC...

România este al 9-lea stat din Europa după suprafața de 238,148 km pătrați și al 6-lea după populația de 19.033 milioane. S-a redus populația cu fiecare deceniu cu 1 milion, am ajuns la nivelul anului 1966 când s-a efectuat recensământul. Avem 5 milioane de români care au luat drumul străinătății. În anul 2024 s-au născut 150.000 de copii, cea mai mică natalitate din ultimul secol. Iar vârsta medie este de 44,2 ani, respectiv 41,8 ani pentru bărbați și 43 ani femei, reprezentând procentual 51,5% din populație. La 100 de tineri sub 15 ani, regăsim 100 persoane peste 65 de ani. După cum estimează Wikipedia, populația va scădea din cauza sporului natural negativ, iar estimările duc la diminuarea semnificativă, după cum anunță Agerpres. Proiecțiile INS sugerează că, dacă mergem în acest ritm, până în anul 2080 va avea loc o reducere de 25%, respectiv la 14 milioane persoane, iar etnia romă ne va depăși. Motivele: statul român este incapabil să aducă acasă pe cei plecați și se nasc mai mulți copii români în străinătate decât în țară; aceștia primesc cetățenie în țările respective, iar nașterea în spitalele din străinătate nu este așa de costisitoare. Exemplu, în Ungaria, nașterea în spital costă 1500 forinți, respectiv 250 lei (cât un buchet de flori) la noi... Statul nu are programe guvernamentale pentru mărirea natalității, dimpotrivă taxează și mămicile lăuze cu 10% pentru sănătate. Pentru creșterea unui copil se alocă suma de 1.651 lei iar pentru un copil din Ucraina 3.500 lei. Nu am mai văzut o mămică gravidă de luni de zile, iar dacă aș vedea-o aș admira-o ca pe o eroină în condițiile actuale. Alte țări ajută prin programe guvernamentale creșterea natalității, Danemarca alocă 3,1 din PIB, iar Ungaria sprijină prin diferite forme concediul de maternitate de 2 ani cu 70% din salariu, concediu special pentru tați și indemnizație pentru femeile însărcinate. Newparents arată că, pentru a încuraja creșterea familiei „niciun impozit pe venit pe viață” nu se aplică pentru mame cu peste 3 copii. În Ungaria se acordă 30.000 de euro pentru familiile cu 3 copii, iar indemnizația pentru creșterea unui copil este 8.500 lei. La vecinii noștri părinții pot fi ajutați, pensionarii în Bulgaria vor primi a 13-a pensie, iar în Ungaria a 14-a pensie. La noi, pensionarii sunt persecutați, impozitați, pensii și salarii înghețate. Cum vom dăinui ca națiune? Dar avem în țară 150 000 de străini la muncă. Trăiască nația și minte guvernanților!

Ionel DORIN, membru UZPR

„Cultura și mai ales jurnalistică vasluiană din ultima jumătate de secol este magistral reprezentată prin grupul său de presă și prin operă de Prof. dr. D.V. Marin. El este cel mai veritabil lider cultural al generației.”

Mihai BATOĞ-BUJENIȚĂ

Scriitor-Iași

din PUBLICAȚIILE

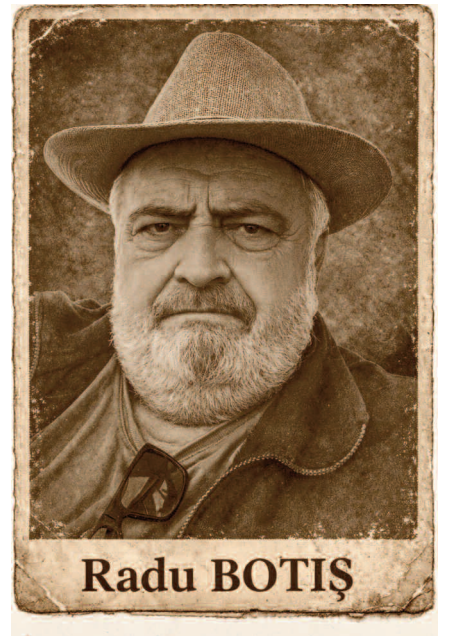

COLABORATORILOR

COLȚUL CU POEZIE

Radu Botiș

Politica Eco

Radu BOTIȘ

Pe ulițele orașului unde asfaltul se frânge sub pașii grăbiți se conturează o nouă politică între frunze căzute și flori ofilite. Semințele de speranță sunt plantate în discursuri împreună cu idei de regenerare și reînnoire, dar câteodată, suntem doar arătători de direcție către o cale de mijloc ce nu se sfârșește niciodată. Verdele se transformă într-o nuanță de gri când cifrele sunt cele care vorbesc iar natura, măritată cu hârtii și reguli pare altceva decât este. Politica eco nu e decât o visare în timp ce oceanele se ridică și vântul adie cu glasul de furtună ce nu mai poate fi oprit. Între promisiuni și fapte, e un gol adânc, în care se pierd întrebarea cea mai simplă: Cum rămâne cu pământul?

WWW.TVV.RO

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

Adoptă un suflet

**ADOPTAȚI
RESPONSABIL!**

tel:
0742 754 156

Au fost abandonați pe străzi, în păduri, pe șosele...

Își așteaptă un cămin și un stăpân. Un prieten pe care îl adoptați de aici, vă va fi foarte recunoscător.

În următoarele numere vom continua seria de postări cu cățeii disponibili în adăpostul ONG-ului

Asociația Șerby Rescue & Adopt
tel: 0742 754 156

Au crescut fără mamă

Au nevoie de lapte !!

Sunt spre adopție

Închiriez cameră PREȚ AVANTAJOS

Relații puteți obține la telefon 0744.231380

SPIRIT = STOP: OCM

Chiar trebuie să vă atrag constant atenția că s-a realizat un monument complex numit SPIRIT STOP menit să înfățișeze evoluția Vasluiului în ultimii 54 de ani, că las viitorimii mărturie din această epocă.

Dacă... mereu cei care vin nu vor să rămână tâmpiți, trebuie să ia cunoștință de aceste acte și fapte cultural-sociale.

(Pe str. Frunzelor, 2, Vaslui).

SPIRIT-STOP!!!

Dumitru V. MARIN

AS RAN

ASOCIAȚIA SCRIITORILOR ROMÂNI DIN AMERICA DE NORD

Revista *Dialog Internațional*
Destine Literare

Vă invită să participați la cina ONLINE,
organizată pe data de **10.01.2026**
cu începere de la ora **11.30 (Canada),**
ora **18.30 (România)**

2026

Aceasta va fi cea de-a **71-a (!) Întâlnire Literară Internațională** de la începerea pandemiei

Program:

Eveniment de excepție: Împreună cu personalități de mare clasă din România și din... „lumea largă”, vom dezbate volumul **DIALOGURI ESENȚIALE DIN EXIL**, de prof. Anca STĂNGACIU – Editura POLIROM 2025

Ziua de naștere a poetului nostru național – MIHAI EMINESCU.

Și de data aceasta vom aborda diferite subiecte, creații proprii, la discreția distinșelor noastre colaboratoare: Veronica Balaj, Ileana Costea, Carmen Iris Luca, Luminița Nielsen, Virginia Paraschiv, Rodika Ponić, Coca Popescu, Anca Sirghie, Claudia Voiculescu și a distinșilor noștri colaboratori: Ion Corbu, Pompiliu Comșa, Nicholas Dima, Corneliu Victor-Drăghici, Ștefan Dumitrescu, Mihai Ganea (*Brad bătrân de Nicolae Iorga!*), Constantin Hărăbor, Liviu Pendefunda, Cristian Răchitan și Alexandru Cetățeanu.

Ca de obicei, vom avea și invitați SURPRIZĂ!

Discuții libere pe diferite teme, prezentări de lucrări și recitări de poezii. Și-au anunțat participarea (sau se așteaptă să participe) personalități ale culturii române: Serena Adler • Mihaela Albu • Victor Albu • Irina Airinei Vasile • Madalina Antonescu • Liliana Ardelean • Elena Armenescu • Clara Aruștei • Teodor Abagiu • Cristina Balaj Mihai • Veronica Balaj • Evelina Băeșu • Nicolae Băleșu • Nicolae Bănicioiu • Lucreția Berzintu • Simona Bostan • Angela Bratsova • Mihaela Brânză • Octavian Brânză • Elena Buică-Buni • Alexandrina Caragioiu • Doru Caragioiu • Rony Căciularu • Gheorghe Carbunescu • Larisa Chiriac • Sergiu Ciou • Daniel Corbu • Ion Corbu • Ion Cosmăuț • Andreea Cososchi • Marian Costache • Ileana Costea • Dan Costeanu • Wanda Costeanu • Ion Cristofor • Patrik Csisar • Ion Anton Datcu • Milena Munteanu • Dorin Nădrău • Sorin Negrea • Luminița Nielsen • Carmen Oltean • Ion-Pachia Tatomișescu • Maria Palcu • Benone Păsărin • Virginia Paraschiv • Cristina Penciu • Liviu Pendefunda • Mirela Penu • Sorin Penta • Michiela și Vasile Poenaru • Andrei Pogany • Mircea Popa • Hopernicus Pope • Coca Popescu • Gabriela Popescu • Ion Longhin Popescu • Petru Popescu • Geta Porumb • Horea Porumb • Cristian Răchitan • Dumitru Răchitan • Doina Rizea • Adrian Sahlean • Marina Scarlat • Iuliana Semen • Anca Sirghie • Simona Sirghie • Răzvan Sirghie • Florentin Smarandache • Ion Soare • Bearice Silvia Sorescu • Aurel Stanomir • Viky Stanomir • Anca Stângaciu • Florentin Streche • Ada Stuparu • Raluca și Vincentiu Șerban • Mircea Ștefan • Dumitru Tălvescu • Cerasela Tofan • Lucian Turcescu • Al Florin Tene • Emilia Tutuianu • Valentin Urban • Nando Mario Varga • Radu Vida • Marin Voican • Claudia Voiculescu • Mariana Zavati Gardner • Corneliu Zeana • Lucă Warner • Adriana Weissenbacher... și lista este deschisă (participanți surpriză!).

Colectivul de Organizare: Anca Sirghie • Virginia Paraschiv • Camelia-Carmen Luca Stănescu (*secretar cenaclu*) • Liviu Pendefunda • Sergiu Ciou • Valentin Florin Luca (*director tehnic*) • Alexandru Cetățeanu

Vă așteptăm cu drag!

Președinte Cenaclu,
ALEX CETĂȚEANU

Secretar Cenaclu,
CAMELIA-CARMEN LUCA-STĂNESCU

© VALENTIN - 08.01.2026

Săptămânal editat de grupul de presă CVINTET TE-RA Vaslui

Str. Frunzelor nr.2 Vaslui. Cod 730158 – Tel. 0235.361.236

Meridianul

Televiziunea Vaslui on-line

Tel. 0235.361.236

e-mail: secretcvint@yahoo.com

Director general: prof. dr. Dumitru V. MARIN-0744.231.380 (e-mail: marintvv@gmail.com)

Redactor Șef: Daniela Gifu
Tehnoredactare: Bîrlădianu Elena
Secretar de redacție: Dorin Ionel

Redacția Huși: David Petru - 0755 077.553

Redacția București - Doinița Pintilie (Trocinescu)

Conducerea ziarului nu-și asumă răspunderea pentru articolele semnate de redactori.

Tipărit la
TIPOART IDEA STUDIO S.R.L.
Iași

Abonamentele se pot face la sediile
redacțiilor din Vaslui și Bârlad

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)

*Stimate Doamnă
prof. dr. Dumitru V. Marin,
cu noul volum "Am fost odată..." ați obținut, indubitabil, reușita vieții D-voastră, pe care mulți dintre iluștrii noștri scriitori și-au dorit să o obțină, printr-un Jurnal propriu. Ei, bine, în cazul recentului Dv. volum "Am fost odată...", acesta e mai mult decât un Jurnal. Este o frescă monumentală a vieții D-voastră, interpusă între cele 10 momente social - istorice pe care le-ați traversat în trăirea biografică, animat de "umbra unui gând de a zbura spre mari înfăptuiri"*

Și, Slavă Domnului, că le-ați reușit înfăptuirea, de-a lungul celor 83 de ani ai vieții. Mărturii probatoare sunt, desigur, fotografiile revelatoare, care vă însoțesc scrierea, ce alunecă frecvent între „agonie și extaz”, fiind presărată, deopotrivă, de inspirate frânturi de lirism, dar și de clipe de tragism ale istoriei trăite.

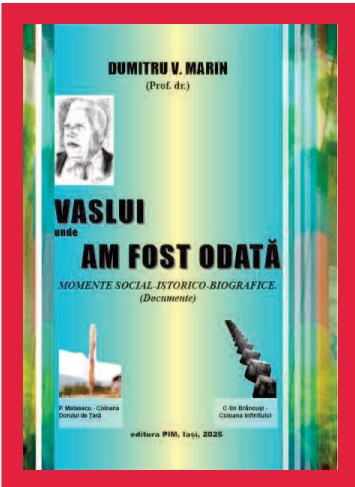
O carte monumentală prin dezvăluiri uluitoare și printr-o construcție inimitabilă, în care autorul își scrie și prefața și postfața, dar și rezumatul acesteia!

În același timp, o carte - document, cu cele 475 de pagini ale sale, care înmănușează o istorie românească neromanțată, trăită întru crezul iubirii de neam, de țară, de familie, de contemporaneitate.

Mă bucur să fi citit această carte memorabilă și să constat cu bucurie că am făcut și fac parte, în calitate de prieten, din lumea lui Dumitru V. Marin, "omul muncii sale, imposibil de egalat vreodată".

Felicitări, Profesoare!

Mihai Caba

DRUMUL LUNG SPRE EXIL

(continuare din numărul trecut)

Neavând altceva de făcut în așteptarea patronilor mei, m-am grăbit să merg pe plajă ca să mă răcoresc în apă. Era luna mai, iar căldura devenise insuportabilă. Nu știam să înot, îmi era foarte frică de apă și căutam disperată un loc unde adâncimea să fie mai mică. Apa era atât de diferită de pârâul aflat în fundul grădinii mele, tulbure și cu miros de mâl, care, în copilărie, nu ne deranja deloc. Cu toate acestea, în acea perioadă de nepăsare, mă simțeam acolo atât de fericită.

Aici, apa era de un albastru deschis, alunecând ușor peste nisipul fin, alb perlat, cu o delicatete comparabilă cu bumbacul. Trăiam momentul din plin, dar, în același timp, nu eram liniștită, pentru că mă îngrijora ceea ce urma.

Când am ieșit din apă, am observat diferența enormă dintre tricoul și pantalonii mei trei sferturi și hainele purtate de celelalte femei din jur. Toate stăteau așezate pe păturici viu colorate, îmbrăcate ca într-o toamnă friguroasă, cu pulovere cu mâneci lungi și pantaloni lungi. Purtau eșarfe pe cap, dar cel mai mult m-a mirat faptul că aveau și încălțăminte. Sigur, fără toc, dar totuși încălțăminte. Nu aș fi putut fi mai surprinsă.

Mai departe, în apă, un grup de bărbați și copii, care probabil încetaseră să înoate de ceva vreme, discutau între ei, privindu-mă insistent. Uitam că, în anumite locuri, oamenii sunt foarte stricți în privința obiceiurilor lor. Dar, în acel moment, ce-mi păsa? Decisesem să nu mă plec în fața nimănui și să nu mă supun tradițiilor lor. Turcia este o țară deschisă turismului, însă mă aflam într-un loc retras, unde, cu siguranță, nu ajunseseră prea mulți străini înaintea mea.

Chiar dacă eram tentată să mai rămân puțin pe plajă, acest incident și instinctul mi-au spus că ar fi mai bine să plec. Eram sigură că patronii mei se întorseseră deja. Înainte de a traversa drumul care separa casa de plajă, am aruncat o privire spre terasa vilei lor și am zărit un turc destul de solid, cu o mustață impunătoare. Privirile noastre s-au întâlnit și, exact în acel moment, am simțit o briză de vânt care mi-a ridicat părul încălțit de apa sărată a mării.

Dintr-un gest mecanic, am încercat să-mi aranjez părul cât de bine puteam, dar mișcarea nu a scăpat ochiului vigilent al patronului meu. Ce putea oare să înțeleagă din acest gest? Cu siguranță l-a interpretat ca pe unul de cochetărie. Altfel, de ce și-ar fi răsucit mustața, zâmbind șiret?

Am acționat ca și cum nu aș fi observat nimic și l-am salutat simplu, cu o ușoară înclinare a capului. Pe pragul bucătăriei am zărit o doamnă, pe care am presupus-o a fi patroana. Avea în mâini un platou cu tacâmuri și se îndrepta spre terasă, unde o aștepta soțul ei. Când m-a văzut, a făcut o mișcare bruscă și a scăpat platoul pe jos.

Surprinși de zgomot, fiul lor și alte două doamne au ieșit imediat din bucătărie, dar nimeni nu a spus nimic. Totuși, privirile lor spuneau multe. Mult mai târziu aveam să aflu că astfel de incidente erau pedepsite de patron. Politicoasă, am ajutat-o să strângă cioburile și să pună masa. Așa i-am cunoscut pe Hava și pe Mustapha Bey.

Acest bărbat, viitorul meu patron, avea să se dovedească a fi de o bunătate pe care nu o mai întâlnisem până atunci, lucru care m-a surprins, deoarece începutul nu prevestea nimic bun. În prima seară, patronii mei mi-au propus să lucrez ca femeie de serviciu în hotelul lor, situat la cinci kilometri de acolo. Mi-au spus, de asemenea, că va trebui să locuiesc într-o cameră din hotel. Între timp, cei doi compatrioți ai mei urmau să muncească la fermă, așa cum făcuseră de mulți ani.

Hotelul nu era foarte mare, dar avea două avantaje importante: se afla la doar trei sute de metri de plajă și era complet nou. În timpul vizitei, am observat că o doamnă ne urmărea ca o umbră tăcută. La capătul unui coridor se afla o cameră mică, cu un aspect plăcut, dar nu la fel de luxoasă ca celelalte din apropiere.

— Îți place camera ta, Noura?

Când m-am întors, nu era nicio îndoială: Mustapha Bey mi se adresa mie.

— Cui îi vorbiți, Mustapha Bey? Mă priviți de parcă mi-ați vorbi mie! Dar v-am mai spus, mă cheamă Viorica!

— Numele tău este prea greu de pronunțat pentru mine. Așa că îți voi spune Noura, la fel ca uneia dintre soțiile mele, care lucrează la câmp împreună cu compatrioții tăi.

— Nu, țin să mă strigați pe numele meu, Viorica. Așa este corect. Și, în plus, nici măcar nu ați încercat să-l pronunțați. Ați văzut bine că Hava îl spune corect. Dar eu credeam că Hava este soția dumneavoastră?

— Da, ea este soția mea de drept. Noura este a treia mea soție. Iar a doua...

— Vai de mine! Nu-mi spuneți că aveți mai multe soții?

— Ba da, dar nu este nimic șocant în asta. Iar Aïcha, care este aici de față, este și ea soția mea.

În acel moment, am privit-o cu atenție, pentru că părea să aibă doar jumătate din vârsta Havei. Aïcha avea niște ochi frumoși, dar fața îi era arsă de soare. Mâinile ei nu aveau nimic delicat, semănau cu ale unui bărbat. Sâni îi atârnavă până la buric, iar pantalonii pe care îi purta mi se păreau extrem de ciudați. Lărgimea materialului dintre picioare îmi dădea impresia că rămăseseră acolo doi metri de stofă nefolosită. Îi purta într-un mod care îmi crea senzația că ar putea cădea pe spate în orice moment.

Nu știam încă, dar aveam să am aceeași impresie mult mai târziu, când am ajuns în Franța. Acolo am descoperit că multe persoane purtau acest tip de pantaloni pe stradă, cu un aer de mândrie. Mi se părea ridicol. În Turcia, însă, părea normal, având în vedere circumstanțele țării. Dar în Franța nu puteam înțelege!

Mai târziu aveam să aflu că Aïcha avea doar nouăsprezece ani. Provenea dintr-o familie kurdă foarte săracă. Mai avea opt frați și surori, alături de care trăise până în ziua în care Mustapha Bey o cumpărase de la familia ei. Nu-mi venea să cred că așa ceva mai putea exista în zilele noastre.

Viorica Cîmpeanu-Laurent
(continuare în numărul următor)

D.V. Marin este astăzi TEZAUURUL UMAN VIU al județului (prof. dr. Luminița COZMEI, Ziua Presei Vasluiene)